

..... [p1]

+

Brugge, 25 juni 74.

Weerde Heer en Vriend,

't Is wel van Eug. VOye! Gij kent hem en hebt zijn herte geraakt: laat mij zeggen dat ik zeer wel sta met hem, en dat hij mij bitter geklaagd heeft over uwe nalatendheid in hem te antwoorden. Hope dat uw machtigen dicht¹ hem zal 't verledene doen vergeten hebben. 'k Hebbe zelve bij hem geweest t'Oostende, en hebbe hem bewezen dat hij al zoo harte [*Westvlaming*] is als voorhenen. Hij wilde hem nog al laten overtuigen daarvan. - Hebbe ingeschreven op zijnen boek, maar nog niet ontvangen: ik lange mijn hertjen uit.

ee-oo.

Gij zijt algelijk een rare kerel! 'k vrage bewijs en gij antwoordt: 'k lache daarmêe, 't is mij al gelijk - ik houde aan 't onze.

Ik ook houde aan 't onze, 't is de majeure; maar de mineure is "dat die ee in schreeven, stooven (1 pers. meerv. verl. tijd stuiven) roozen, kroonen, vooren, 't onze is."

'k vrage of gij dit kunt goed doen? Gij spot en 't is uit en t'enden! Altijd Dr Spoker² gelijk. Maar daarmêe en komen wij nievers. Hebben wij redens (- stat pro ratione voluntas³ en geldt niet -) wij zullen houden; hebben wij geen redens - laat dan vliegen. Wij moeten wij één zijn. Elk moet zeggen: alleen en ben en ne kan ik niets; te gâre zijn wij duist mannen sterk. Als de eene zegt

..... [p2]

.....

- 1 Na het ontvangen van zijn dichtbundel Morgenschemer (1874) stuurde Gezelle Van Oye het waarderende gedicht Ik heb u kind gekend, dat toegevoegd werd aan de tweede druk van Gedichten, Gezangen en Gebeden (1879).
- 2 Dr. Spoker of Spoker was Guido Gezelles pseudoniem voor satirische teksten.
- 3 De Latijnse uitdrukking betekent letterlijk: 'De wil geldt in plaats van de rede', hier in negatieve context gebruikt, dus: Het is niet voldoende om het te willen, het moet ook redelijk gemotiveerd zijn.

ik houde aan de ae-spelling; dat de andere spreekt van de aa-spelling gansch te aanveerden; dat een derde 't een wilt houden en 't ander verwerpen; een vierde 't ander houden en 't eene naar den weerlicht zenden - 'k vraag u - Wat moet er van ons geworden? - 'k Wete wel dat spelregels aan den grond van de tale niet en houden, in den staat van verbastering waarin de talen vervallen zijn te Babel, en met den vreemden roomschen a-b-c dien de zendelingen op onzen noordschen tongval toegepast hebben -; maar, als 't alzo is, waarom alsdan zoo houden aan eene e of eene o?

't Is zeker b.v., volgens Carette, dat men te Meulebeke en in gansch de omstreke wij schrêven spreekt met zachtl. e. En wilt gij houden aan de [*scherplange*] omdat Brugge deze heeft, dan zullen deze uit de Casselrêe van Iper en uit Veurnambacht met uitnemende meer redens vragen dat men de [*scherplange*] oo in ébooren etc. zou schrijven - Waar moet dat eindigen? Verbrijzelen en verdeelen - kan en moet zulken stelsel -; stichten en zal noch kan het nooit.

Kunt gij bewijzen dat de [*scherplange*] ee en oo in die woorden goed is, dan moeten wij deze houden; kan het niet bewezen worden - 't vliege dan waar 't vliegen wilt.

'k Weet wel, gij en houdt niet van verdedigen; maar dat en is geen doen; wij en moeten niets behouden dat wij niet verdedigen kunnen, om niet belachelijk te worden; want daar kan een oogenblik komen dat wij in de noodzakelijkheid zijn goed te maken 't gene wij geschreven hebben. Anders te werke gaan is werken in 't wilde, zonder te weten

..... [p3]

waar wij naartoe willen.

Welk is uw inzicht in uw werken voor 't [*westvlaamsch*]? Is 't enkele liefhebberie? neen 't. uw gedacht vaart hoogerop. Taal en gedachten maken een in uw - en mijn - gedacht; daarom wilt gij taal behouden, om gedachten in wezen te doen blijven. Maar die taal zal door het officieel gheel en gansch vernietigd worden indien zij uitwendig gekleed gaat tegen de wetten die door de wetenschap aanveerd zijn. Terwijl 't officieel dan zoodanig houdt aan hier en daar een letter, en dat wij maar weinig en maken van spelregels en wetten, waarom dan niet 't gene daar wij zoo weinig aan houden laten varen?

- Als ik u vroeg te willen spreken over de wending⁴ k wilde zeggen la tournure de phrase van 't [*westvlaamsch*]
- Maak daarover iets of wat gereed.

Ik zou willen handelen over de wending zoo gij het verstondt in uwen brief, en zal zeer te vreden zijn indien gij mij wilt wat noten zenden met daten, die mij toelaten te zeggen hoe 't [*westvlaamsche*] mouvement (!) te wege gebracht is, wie de eerste zijn die u ondersteund hebben, &^a &^a

Zegt aan adv. Verriest dat wij een woordgeschrift van hem verwachten.

Kan. Rembry geeft mij uw briefke van gister.⁵

Dank voor den uitleg van "hoorns".⁶

Verwachte uw Taalquestie over Germanismes voor R. d. H.⁷

Is Vandekerkhove een goed Katholijk en zou hij willen in de Gilde komen? En ware 't volgens uw gedacht voordeelig er hem in te brengen? Wij zijn reeds 50 a 60.

De questie van de Gazetten zal besproken worden in onzen landdag.⁸ Wij hebben daar

..... [p4]

.....

- 4 Adolf Duclos gebruikt het begrip '(west-vlaamsche) wending' om te verwijzen naar hoe een talige traditie tot uiting komt in uitdrukkingen, zegswijzen en formuleringen (Frans: 'la tournure de phrase'). Die is voor hem nauw verweven met de manier van denken en identiteit van spreker of schrijver. Guido Gezelle vreest dat Duclos hiermee taalpolitiek bedoelt, in de zin van 'West-Vlaamse beweging' (Frans: 'mouvement').
- 5 [Vorige brief van G. Gezelle aan A. Duclos](#) die hij via Ernest Rembry bezorgde.
- 6 Duclos had Gezelle [op 9 juni per brief](#) gevraagd of hij meer wist over het gebruik om hoorns te verbranden op Sint-Pietersavond. Met behulp van [Gezelles antwoord op 24 juni](#) zou hij de uitleg publiceren in de Dagwijzer van Rond den Heerd: 9 (5 juli 1874) 32, p.257-258.
- 7 Taalquestie was een rubriek in *Rond den Heerd*. Guido Gezelle had Adolf Duclos [begin juni geschreven](#) dat hij werknotities had over de beschuldiging van J. Nolet de Brauwere van Steeland dat de L.L. De Bo en de Westvlamingen germanismen schreven, zoals 'verwandelen', 'schalte' of "'t liegt aan u'. Omdat ze te laat waren om in De Bo's antwoord opgenomen te worden, zouden ze in *Rond den Heerd* verschijnen. Er werd geen bijdrage over dit onderwerp teruggevonden in *Rond den Heerd*.
- 8 Op 18 augustus 1874 werd de algemene vergadering van de gilde gehouden.

gelegendheid om verscheide gazetschrijvers bijeen te hebben. Minnaert van Thielt, Professors van Iper, Rousselaere en Dixmude die in de gazetten van die 2 steden schrijven zullen in de vergadering van 18 oegst zijn, waar gij niet en moogt te kort zijn. Claeys en Raemdonck, Professors van S. Niklaais, zullen er zijn - alsook flamen, Van den Meulebroucke, Notaris De Backere, Jan Bethune, Edm. Deckmijn, Walgrave, en andere en andere. Gij ziet dat de Gilde al de oude medewerkers uitgepluist heeft en bijeen gebracht. Die Gilde moest er komen - en gij die er de ziele van zijt, gij en moogt niet te kort zijn - Ik houde logement voor u op dien avond. Wij gaan recht van t' mijnent naar Dr Steenkiste 'ns en gij en zult u niet moeten verdrieten van het wezentlijke Brugge te beschouwen - ; wij zullen te gâre in 't oud vlaamsch Brugge asemen, dien dag, 'k beloove 't u.

[Kannunik] Rembry zal zorgen voor de commissie aangaande M. vDH. [Handschrift]⁹

Groetenissen van t' huis.

[Ulieden] zeer toegenegen in [Christo]

Ad. Duclos. [presbyter]

.....

9 Niet geïdentificeerd. Waarschijnlijk gaat het om een handschrift uit de nalatenschap van Charles Carton. Ernest Rembry meldt Guido Gezelle per [brief d.d. 04/07/1874](mailto:brief.d.d.04/07/1874) dat de overste hem niet kon verder helpen.

Briefbeschrijving

Verzender	Duclos, Adolf Juliaan
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	25/06/1874
Verzendingsplaats	Brugge (Brugge)
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 212 mm x 136 mm papier, wit, gelijnd papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5013
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.11328

Inhoud

Incipit	't Is wel van Eug. VOye! Gij kent

Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	25/06/1874, Brugge, Adolf Juliaan Duclos aan [Guido Gezelle]
Editeur	Koen Calis; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2025
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .

Citeren

Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
